

Egy sima, egy fordított

Sok pillanat van egy napban, mindenre lehet gondolni - Mestermunka

Ritkán fordul elő, hogy cselekvés közben ne gondoljunk semmire vagy ne valami máson gondolkozzunk, mint amivel foglalkozunk. Legtöbbször szétválik a cselekvés és a mentális élet. Néha mosogatás közben jutnak eszünkbe a legérdekesebb gondolatok vagy kezdünk el folytatni egy évekkorábban abbahagyott párbeszédet valakivel, akivel már nem is találkozunk és aki erről mit sem tud. Pedig látszólag csak mosogatunk.

Sok minden van egyszerre jelen, egymás alá- és fölértékeztve, hol kikandikál valami, hol pedig olyan sűrű mélység táng, hogy kilyukad a papír. A látható és tapintható mosogatás, a látható és tapintható mosogató ember a valóság, egy-egy körvonal.

A kiállítás címe arra utal, hogy a mindennapok során megtett dolgok, a dolgaink, amiket meg kell tennünk, talán nem fontosabbak a gondolatainknál, még akkor sem, ha utóbbiaknak nincs körvonaluk.

A fenti szöveg egy javított változata annak, amit a *Sok pillanat van egy napban, mindenre lehet gondolni* című 2025-ben a Galerie ffrindiauban megrendezett kiállításomhoz írtam. Ezt egy felütésnek szántam, mely érzékelhetővé teszi azt a nézőpontot, ahonnan a művek készültek. A kiállítás a kifejezhetőségről, a külvilág és benne az ember megértési esetlenségeiről szól és lehetséges idealisztikus elképzeléseket villant fel.

Mindegyik munka papíralapú, a technika és az alkalmazott médium különböző.

A kiállítás egyik része képekből, a másik írásokból áll. A tér hosszabbik falán különböző méretű printek és rajzok voltak, a rövidebben pedig egyforma, kisebb – nagyjából kézikönyv méretű – nyomtatott lapok. A lapokon szövegek és vázlsruű rajzok egyforma papírra nyomtatva.

A printek többsége kollázstechnikával készült, beszkenelt majd fotópapírra nyomtatott kép. Ezek alapja egy-egy véletlenszerűen, köztéren felfedezett vagy köztérről látható helyzetről készült fénykép. Bolyongás közben azokra a rövid ideig tartó észlelésekre figyelek fel, amikor látok valamit, de nem tudom, hogy mi az. Ezek az észrevételek nem tartanak sokáig: az a tapasztalatom, hogy ha kicsit tovább nézem őket vagy közelebb megyek, akkor nagyon hamar kiderül, hogy a hétköznapi tárgyak és a helyzeteik nem

tudnak elég furcsák lenni, hogy hosszú ideig gondolkozhassak azon, hogy mik vagy mire valók. Távlatot, felfedeznivalót jelent, ezért biztonságot adna a tudat, hogy sok ismeretlen, mégis létjogosultsággal rendelkező dolog vesz körül.

Az így összegyűjtött látványok alapján kollázsokat készítettem úgy, hogy a már a helyszínen kiválasztott tárgyat vagy tárgye gyűttest a kinyomtatott fotón a körvonala mentén letakartam egy homogén színnel. Később a letakarásnak más variációit alkalmaztam, úgy készítettem felvételeket, hogy a kollázst élőben hoztam létre: A beavatkozást a valóságban hajtottam végre letakarással, vagy háttérrel tettem mögé, hogy a formáját kiemeljem. A letakarás eltünteti a részleteket és ha a háttér eleve homogén, akkor ez a felismerhetetlenné tett dolog jelentőségteljesen jelenik meg a képen.

Az egynemű – beavatkozást nem igénylő – háttér többnyire természeti környezetet jelent. A fotókon megjelenő növényzet azt a funkciót tölti be, mint a rajzoknál a fehér háttér. Mindkettő semleges.

Ha a háttér nem homogén, a tárgy pedig érdekes, akkor elválasztottam őket egymástól egy egyszínű drapériával vagy papírral annak érdekében, hogy a furcsa, azonosíthatatlan tárgy elváljon a környezetétől és önmagában tudjon megmutatkozni.

A rajzokhoz több tárgyból álló látványokat választok. Ezek számomra szituációk, az egyes alkotóelemek egymáshoz viszonyított helyzete, a kapcsolatuk az érdekes. Így bár konkrét, a való világban létező és együtt álló dologból indulnak ki és a határozott körvonaluk azt is követi, de részletek híján ábrákká válnak, valamilyen fogalom, kommunikációs helyzet, emberek közötti szituáció modelljeivé. Ahhoz hasonlóan, ahogy a Keleti Pályaudvar csomagmegőrző szekrényei összesimuló életeket jelentenek Simon Bettina *A vallomás a végén*¹ című versében. Mindegyik úgy működik, hogy megyünk az utcán, gondolkodunk valamin és a szemünk elé táruló látványnak azon a részletén áll meg a tekintetünk, amire rá tudjuk olvasni az éppen csordogáló gondolatainkat.

Különböző médiumokon keresztül variálva ezt a tematikát más-más aspektus bontakozik ki. A fotó természetéből adódóan a valóságot mutatja és ha pusztán ezt a médiumot használva hozok létre furcsa, azonosíthatatlan alakzatokat, más fénytörésbe kerülnek a rajzok is. Kiderülhet, hogy azok sem önkényesen kitalált formák, hanem pont úgy valamik, mint a fényképen levő, valóban létező tárgyak.

¹ Simon Bettina, „A vallomás a végén,” *Jelenkor*, 67, 3. sz. (2024): 279.

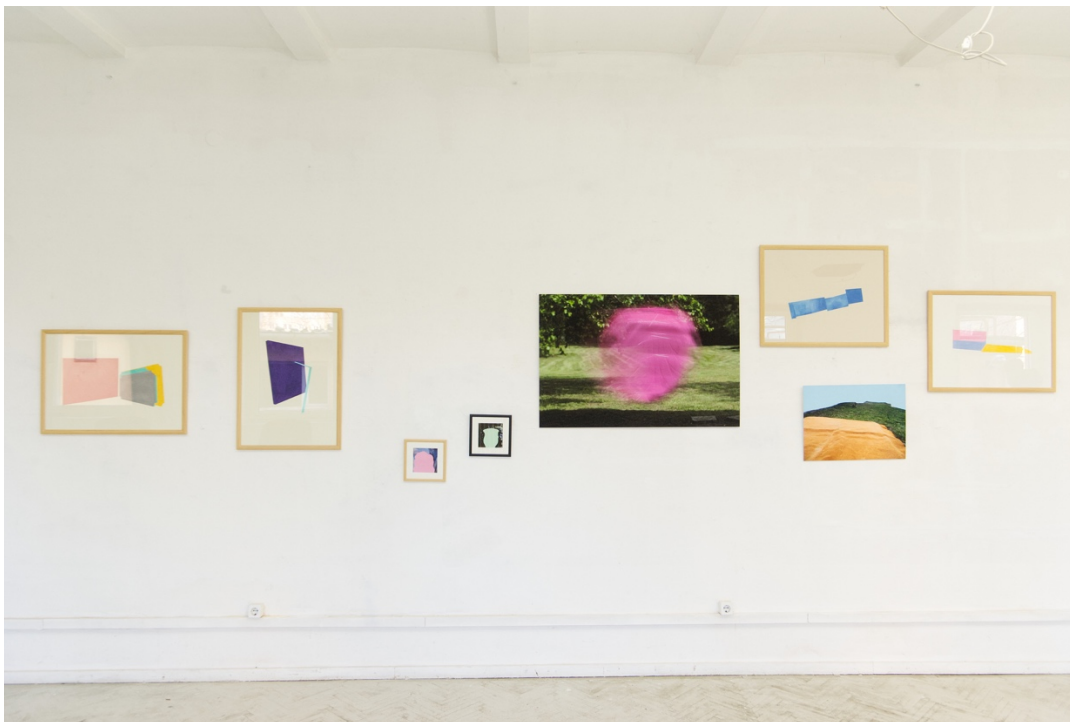
A tér rövidebb oldalán vázlatok és versek félbehajtott lapokon, középen az irkafűzéshez használt kapocccsal vannak a falra rögzítve. Emlékeztethetnek füzetből kitépett oldalpárookra vagy repülő füzetekre, de valójában a falnak mint stabil, az „anyagtalán” írásnak tartást, (könyv)gerincet adó metaforikus tulajdonságait akartam használni az installáláskor. A sorba rendezett versek között koordináta-rendszerbe helyezett ábrák, jegyzetszerű, geometrikus formák rajzai is vannak, esetenként megmagyarázva, hogy minek az ábrái. Ezeket egyfajta átmenetként illesztettem a másik falon levő viszonylag nagyméretű, műtárgyszerű képek és pár soros gondolatfoslányok, rövid versek közé. Az ide kiválogatott versek rövidek, lényegre törők, úgy, mint a fehér háttérrel körülvett, a „semmiben repülő” alakzatok rajzai. A versek, meseparafrázisok is elhagyják a körülményeket, néhány esetben szinte csak a legfontosabb momentumok, az ok-okozati összefüggések, a metszéspontok felvillanása és egymás mellé kerülése alkotja a szöveget. Ennek a „takarékoságnak” az eredményeképpen az írások parabolisztikusak és ennek mentén kapcsolatban vannak a geometriával.

Ez a fal, az irkakapocccsal rögzített lapokkal elképzelésem szerint kulcsot ad ahhoz, hogy a másik falat és a kiállítás egészét hogyan lehet „olvasni”: A szövegek világosak, a szavakat legalábbis lehet érteni és a közjük kevert, leírással kiegészített ábrákat szintén. Mivel a hosszabbik falon hasonlóan furcsa alakzatok vannak, csak cím és szóbeli kapaszkodók nélkül, így ez az együttállás reményeim szerint azt sugallta, hogy azok is –, ahogy a szövegek és a leírások is jelentésteliek – valami konkrétak, bár nincs megmondva, hogy mik.

A kiállított munkák – a szövegek is – inkább ábraszerűek, semmint valószerűek. Mivel azonban olyan hétköznapi történetekből, érzéki tényekből indulnak ki, mint a rágógumi, a teafőzés, a gyerekmedence, mégis folyamatosan az absztrakt–figurális, valóság–ábra határán billegnek ide-oda – oda-vissza.

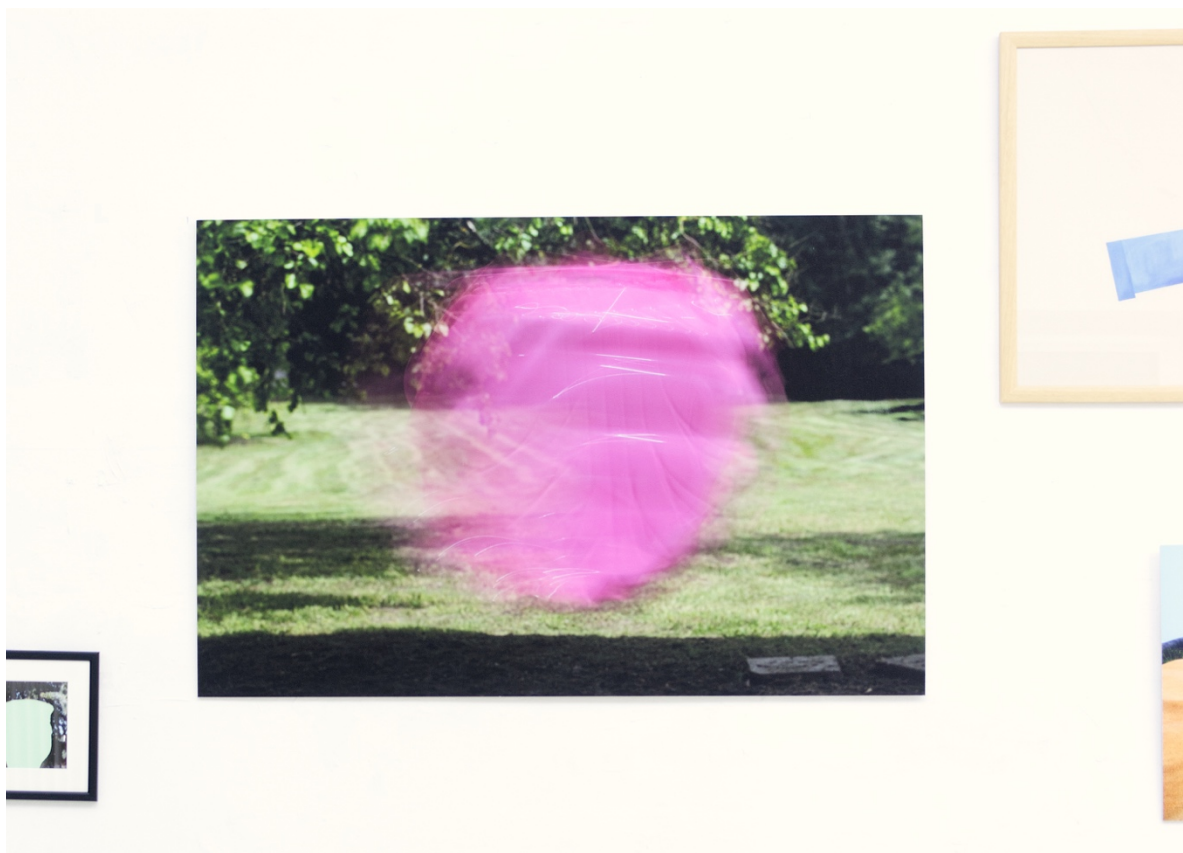
*17. ábra: Sok pillanat van egy napban, mindenre lehet gondolni, kiállítási enteriőr, Galerie ffrindiau
Forrás: Saját fotó.*

*18. ábra: Sok pillanat van egy napban, mindenre lehet gondolni, kiállítási enteriőr, Galerie ffrindiau
Forrás: Saját fotó.*

*19. ábra: Sok pillanat van egy napban, mindenre lehet gondolni, kiállítási enteriőr, Galerie ffrindiau
Forrás: Saját fotó.*

21. ábra: Sok pillanat van egy napban, mindenre lehet gondolni, kiállítási enteriőr, Galerie ffrindiau
Forrás: Saját fotó.

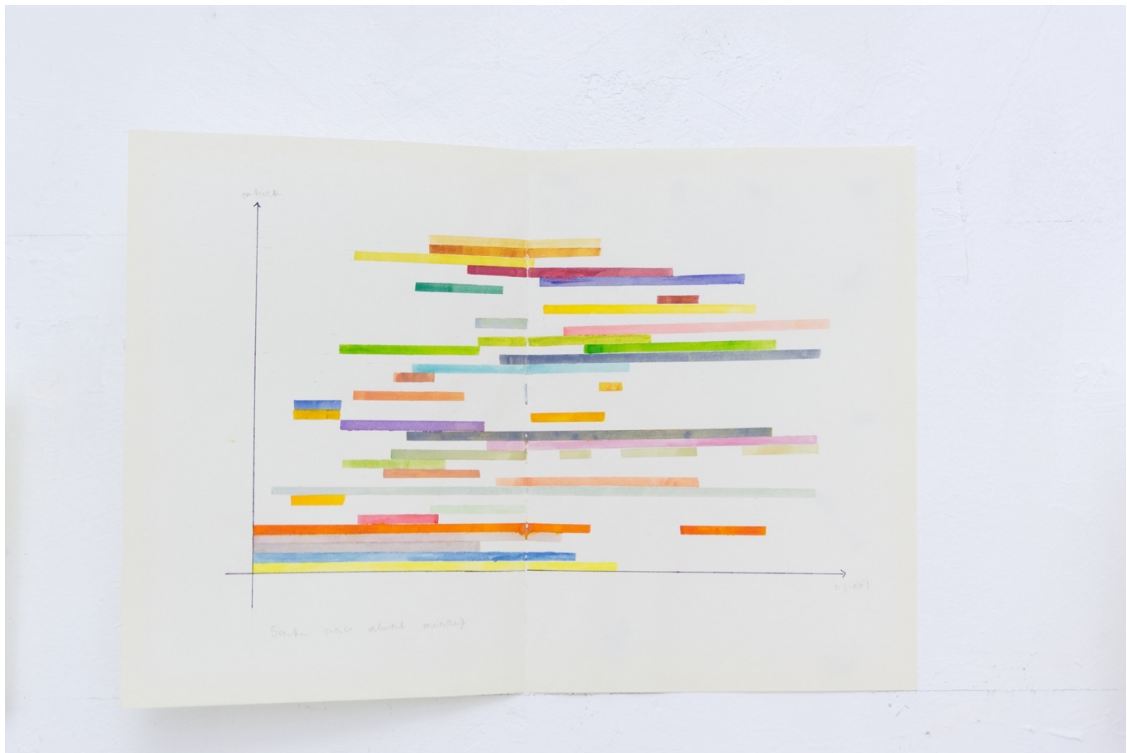
*22. ábra: Sok pillanat van egy napban, mindenre lehet gondolni, kiállítási enteriőr, Galerie ffrindiau
Forrás: Saját fotó.*

*23. ábra: Sok pillanat van egy napban, mindenre lehet gondolni, kiállítási enteriőr, Galerie ffrindiau
Forrás: Saját fotó.*

24. ábra: Sok pillanat van egy napban, mindenre lehet gondolni, kiállítási enteriőr, Galerie ffrindiau
Forrás: Saját fotó.

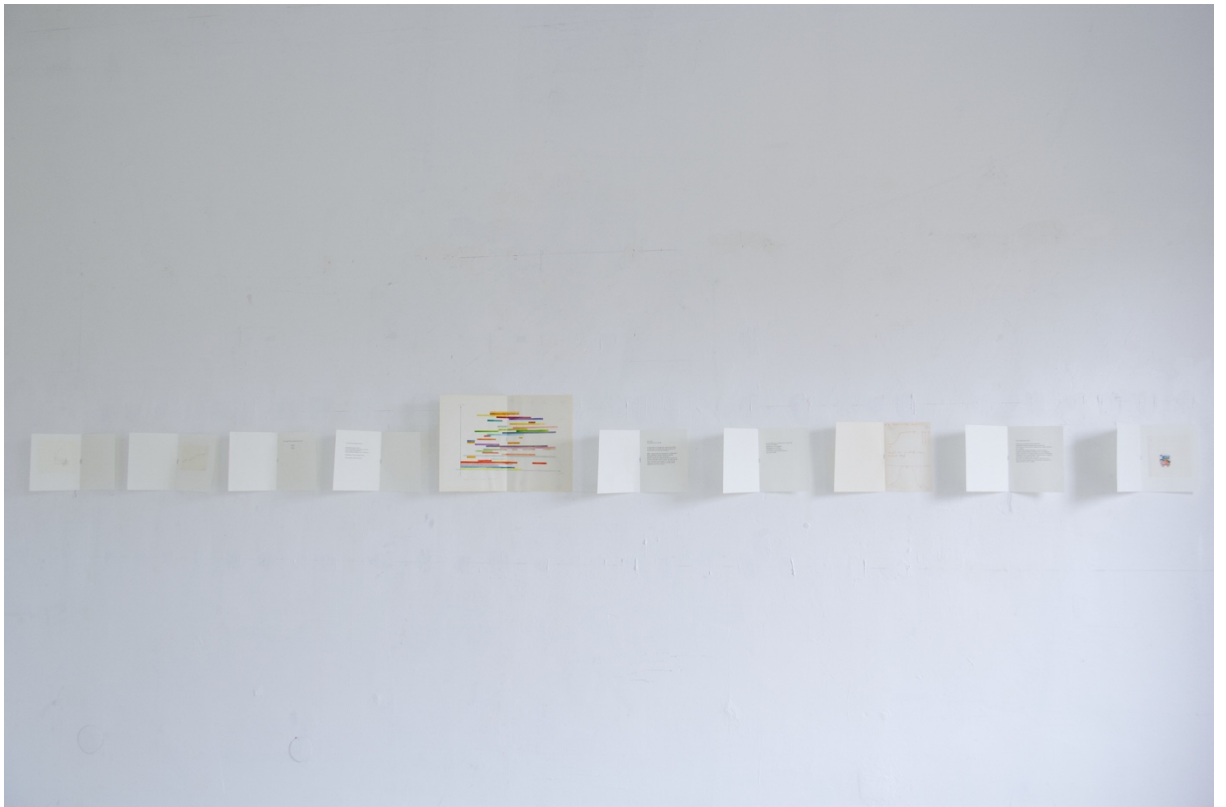

26. ábra: *Senki sincs velünk mindig*, 31x 40 cm, filctoll, grafitcerzuza, papír, kiállítási enteriőr, Galerie ffrindiau

Forrás: Saját fotó.

27. ábra: *Erős lábakon állni, jegyzetlap reprodukció,, kiállítási enteriőr, Galerie ffrindiau*
Forrás: Saját fotó.

27. ábra: Rövidebb fal, kiállítási enteriőr, Galerie ffrindiau

Forrás: Saját fotó.

A falhoz irkatúzéssel rögzített szövegek:

Volt a hídon egy ráógumi (drazsé)

bele akartam rúgni a Dunába
aztán arra gondoltam, hogy inkább nem rúgom bele, mert
úgyis is oda fog kerülni.

Hogy valaki jön és bekapja, az nem valószínű, de

belefújhatja a szél vagy legrosszabb esetben

Holnap reggel az útmosó belemossa.

A nap, amikor két kör összenyomott egy vonalat

buborék
én
buburék

Azt mondtam, hogy szaladni, nem azt, hogy futni;
elcsípni, nem elkapni;
megragadni és nem megfogni.
Megválogatom a szavaimat,
csatangolok, nem csak megyek,
teszem szépen, egymás után a lábaimat:
nagy baj nem lehet.

Mese VIII.

A szegényember és a felesége

A szegényember és a felesége éltek, amíg meg nem haltak.
A szegényember és a felesége éltek, amíg a szegényember meg nem halt.
Aztán már csak a felesége élt.

Mikor a szegényember már megöregedett és a halálos ágyán feküdt,
melléfeküdt a felesége, aki akkorra már ugyanúgy megöregedett.
Így halt meg a szegényember.
Miután a szegényember meghalt, a felesége ott maradt vele az ágyban még
néhány órán át. Néhány óra múltán már úgy érezte - talán azért is, mert nappal volt -,
hogy most már valami mást kell csinálnia.
Kiment a konyhába és főzött magának egy teát, hiszen ő még élt.

Geometrikus kerek erdő

Lefelé megy egy lépcső, mint egy pincébe.
Valaki lefelé megy egy lépcsőn, mint egy pincébe.
De nem pince, nem is szuterén, hanem sokkal nagyobb,
mert végtelen.
Ez a hely horizontálisan tükörképe a dimbes-dombos
mediterrán kisvárosoknak, melyekben úgy összefüggnek a
házak, a lépcsők és az utcák egymással, mintha lepedővel
takarták volna le és olyan fehérek is. Mindenhol nyílik egy
új hasonló, nem tudni, hogy hol van a vége.

Ez a hely tehát mindennek a negatívja, a föld alatt van és
fekete és pontosan ugyanolyan és ugyanolyan végtelen is és
pontosan azért, mert ez a pokol.

